

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران

معاونت بهداشت

ارزخمین الکریم

نکاتی در باره مصرف دارو

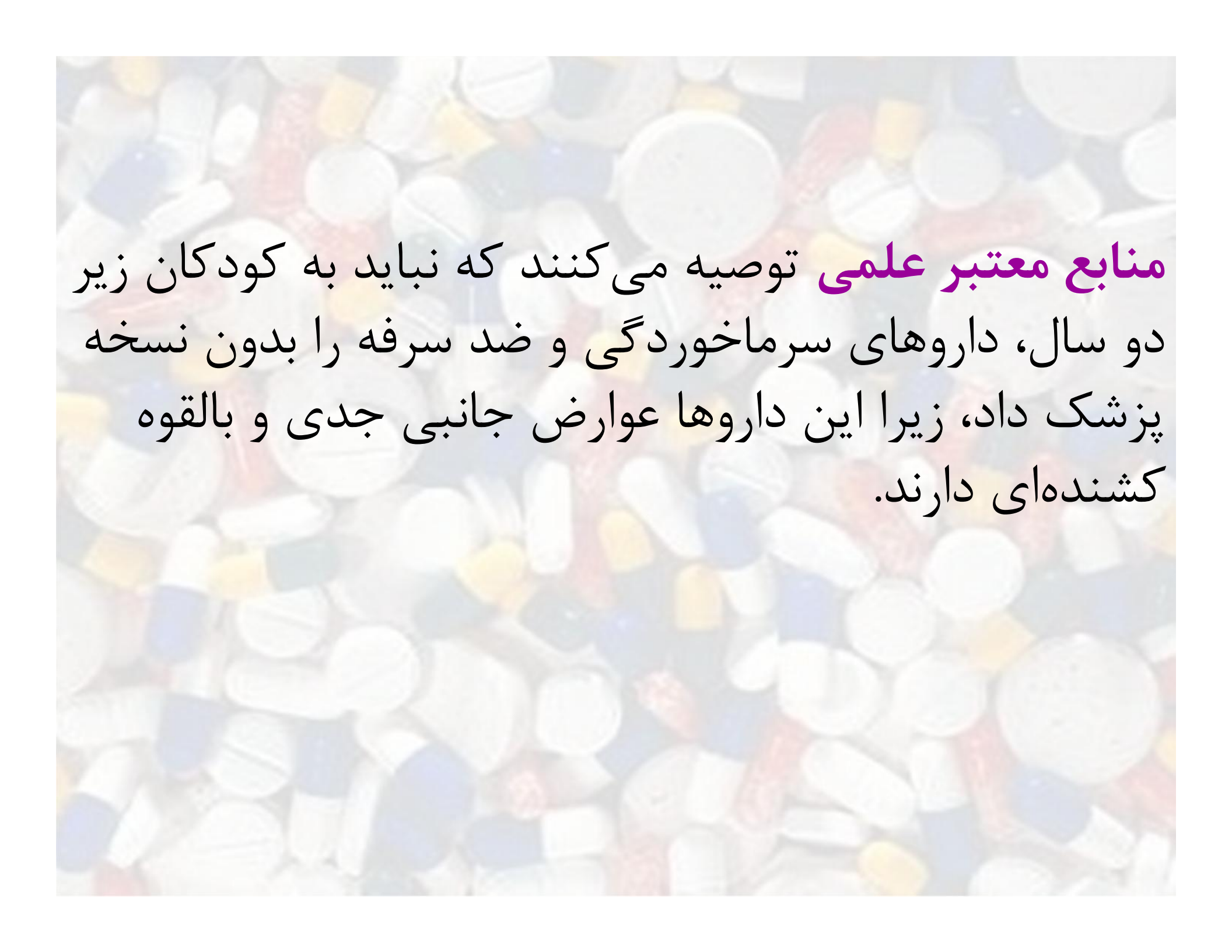
داروهای بدون نسخه یا OTC

داروخانه ها یک سری از داروها را بدون نسخه پزشک در اختیار بیماران قرار می دهند این داروها تنها در بیماری های سبک استفاده می شود، هرچند برای تهیه و خرید داروهای بدون نسخه نیازی به تجویز پزشک نیست اما این داروها نیز همانند داروهای تجویزی توسط پزشکان می تواند سبب بروز عوارض جانبی ناخواسته و گاهی بسیار جدی در استفاده کنندگان گردد .

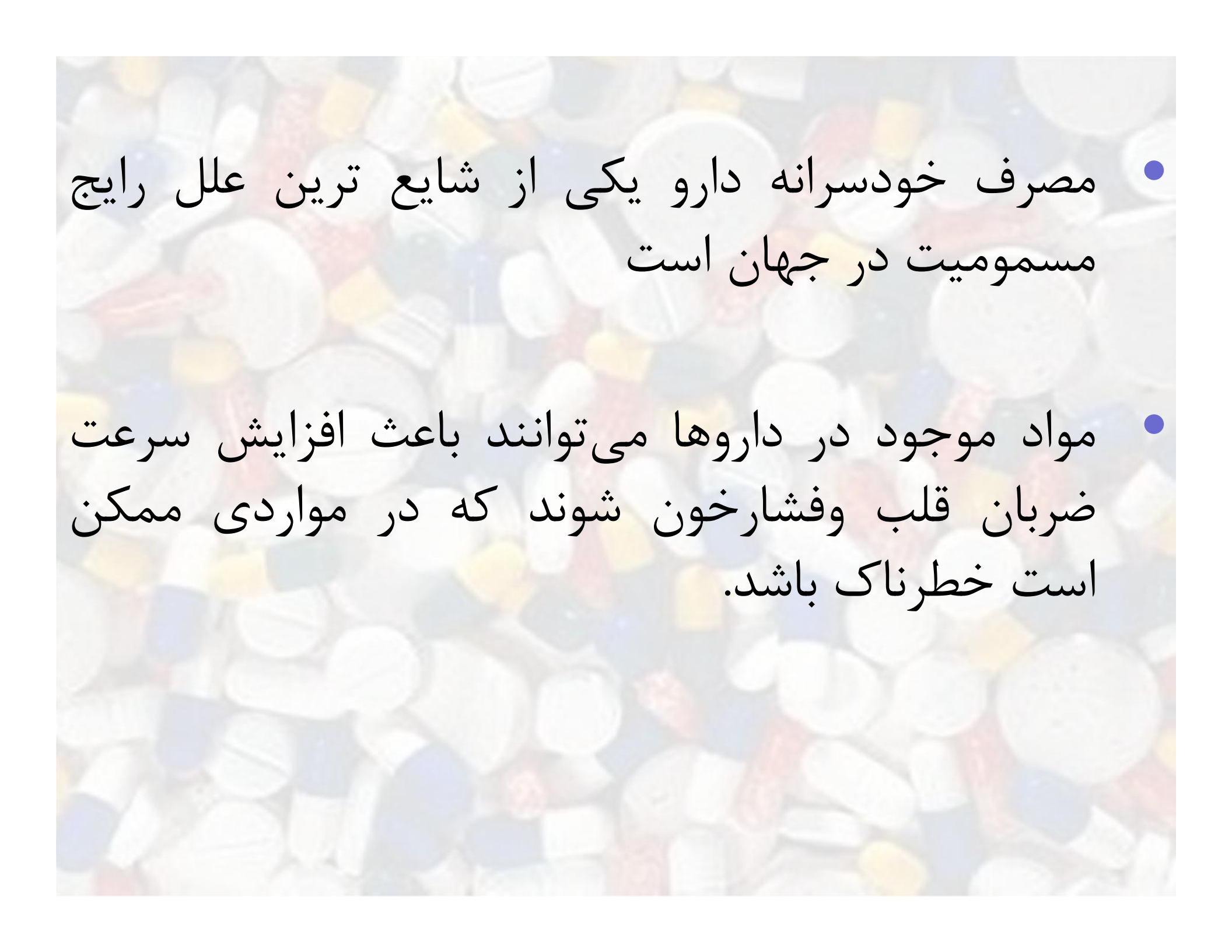
مصرف داروهای بدون نسخه یا OTC باید با راهنمایی داروساز باشد تا مصرف کننده از عوارض سوء آن آگاه شود.

مصرف بی رویه داروهای OTC ممکن است منجر به بروز عوارض ناخواسته دارویی نظیر (عوارض گوارشی، کبدی و کلیوی...) شود.

آنتی بیوتیک ها و داروهای تزریقی بهیچ وجه جزو داروهای OTC قرار نمی گیرند

منابع معتبر علمی توصیه می کنند که نباید به کودکان زیر دو سال، داروهای سرماخوردگی و ضد سرفه را بدون نسخه پزشک داد، زیرا این داروها عوارض جانبی جدی و بالقوه کشنده‌ای دارند.

- مصرف خودسرانه دارو یکی از شایع ترین علل رایج مسمومیت در جهان است

- مواد موجود در داروها می توانند باعث افزایش سرعت ضربان قلب و فشارخون شوند که در مواردی ممکن است خطرناک باشد.

ازمهمترین داروهای بدون نسخه:

مسکن ها ، آنتی هیستامین ها ، ضد احتقان ها و داروهای ضد سرفه می باشد

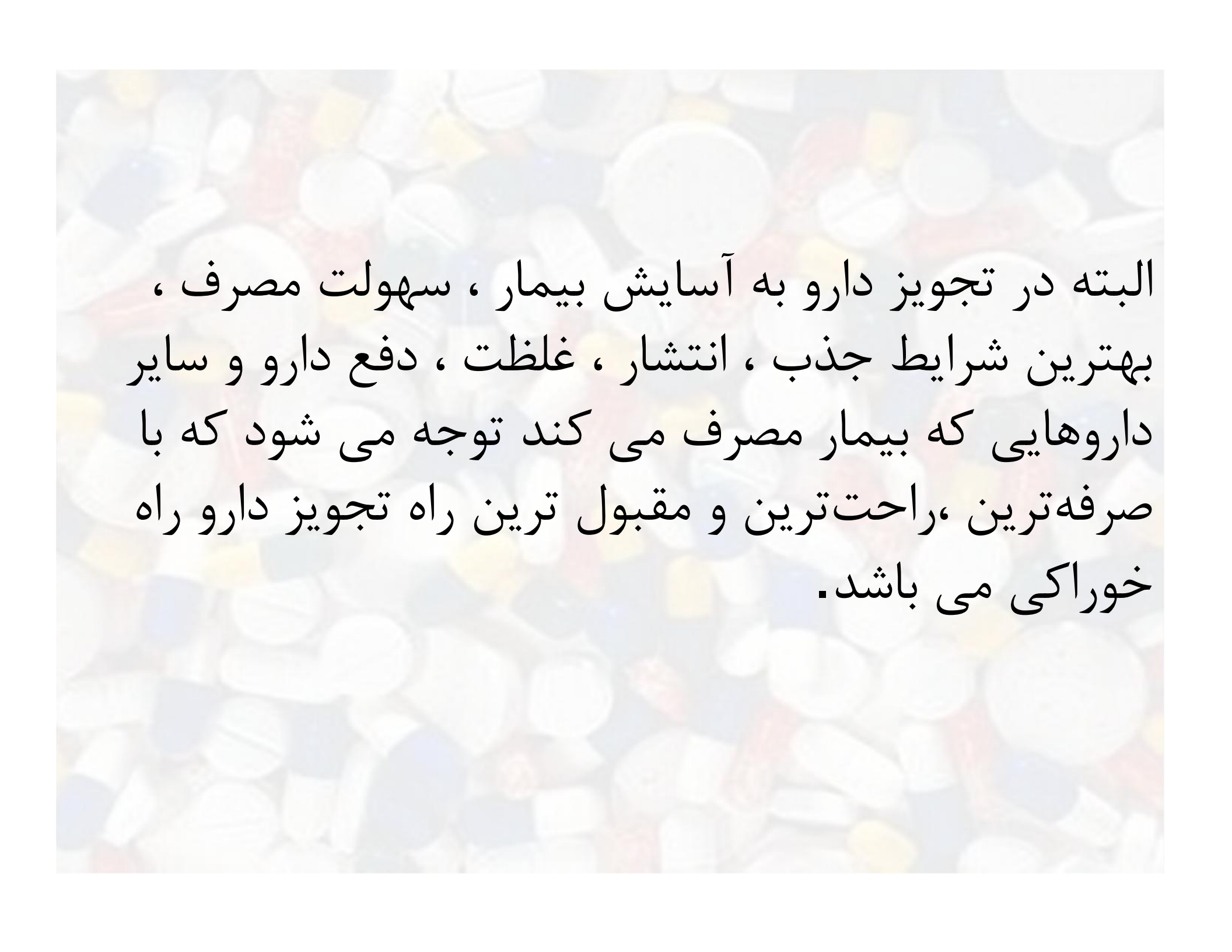
در هنگام استفاده از داروهای OTC به توصیه های دارویی بر روی دارو توجه شود و هرگز داروها را بیشتر از زمان و مقدار توصیه شده مصرف نشود

مقدار مصرف دارو

مقدار دارو با توجه به شدت و نحوه اثر دارو از یک سو و شرایط سنی و ویژگی های فردی در افراد می تواند متفاوت باشد بدین لحاظ در مقدار تجویز داروها باید دقت لازم را معمول داشت .

از سوی دیگر حساسیت فرد در مقابل دارو نیز در تجویز دارو از اهمیت ویژه ای برخوردار است.

این شرایط برای همه داروها خصوصاً داروهای OTC نیز وجود دارد

البته در تجویز دارو به آسایش بیمار ، سهولت مصرف ،
بهترین شرایط جذب ، انتشار ، غلظت ، دفع دارو و سایر
داروهایی که بیمار مصرف می کند توجه می شود که با
صرفه‌ترین ، راحت‌ترین و مقبول‌ترین راه تجویز دارو راه
خوراکی می باشد.

خود درمانی

یکی از بزرگترین معضلات فرهنگی در بخش دارو خود درمانی است. درخواست داروی بدون نسخه در بیشتر موارد به دلیل نداشتن اطلاعات دارویی فرد مصرف کننده منجر به پدید آمدن عوارض جانبی متعدد در وی می شود.

مصرف بی رویه دارو خطرناک است

مصرف بی رویه ویتامین ها (مکمل ها)

*

توجه داشته باشید که تهیه هر نوع دارو اعم از مکمل یا ویتامین فقط باید از طریق داروخانه باشد

مصرف بی رویه ویتامین ها بدون تجویز پزشک، نیز می تواند عوارض جبران ناپذیری برای فرد به دنبال داشته باشد.

مصرف بی رویه دارو خطرناک است

مصرف بی رویه آنتی بیوتیک ها

آنتی بیوتیک یک داروی بی ضرر نیست و بهیچ وجه جزو داروهای OTC نمی باشد و هر فرد با مصرف آن وبدون تجویز پزشک خود را در معرض عوارضی قرار می دهد که گاهی این عوارض کشنده است. همچنین مصرف بی رویه آنتی بیوتیک ها باعث طولانی تر شدن مدت درمان نیز می شود.

*مقاومت میکروب ها در برابر آنتی بیوتیک ها:

به علت مصرف بی رویه ، زمانی که بیمار واقعا نیازمند آنتی بیوتیک است چه بسا میکروبی که با یک آنتی بیوتیک کم عارضه تر و ارزان تر قابل کنترل بود حتی با آنتی بیوتیک وسیع الطیف تر و گران قیمت تر هم کنترل نخواهد شد.

مقاومت میکروبی در کشور ما به قدری سنگین است که اصلاً قابل محاسبه نیست و شاید حتی می توان گفت ضرر مصرف آنتی بیوتیک هادرایران بیشتر از نفع آن است. به نحوی که مجبوریم برای جبران این مسئله آنتی بیوتیک های گران قیمت را به سختی برای کشور تامین کنیم تا مقاومت میکروب ها به آنتی بیوتیک های دردسترس مردم را جبران کنیم.

منابع:

۱- دارونامه رسمی ایران ویرایش ششم تیر ماه سال انتشار ۱۳۹۵

<http://www.fda.gov/MEDWATCH-2->

<https://medlineplus.gov/overthecountermedicines.html-3>

Drug Facts And Comparisons2012-4